

**การศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธ
ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี
Buddhist motives for making merit
at Wat Chonprathan Rungsarit Nonthaburi province**

¹พาสนา สกุลอิสริยาภรณ์ Passana Sakulisariyaporn

²พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท Phrakhrusangkharakekapatra Apihichando

³ประสิทธิ์ แก้วศรี Prasit Kaewsri

¹²³คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Humanities, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

¹Corresponding author, e-mail: passana.singh@gmail.com

Received March 21, 2023; Revised May 25, 2023; Accepted: June 03, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยที่ 4.01 ค่า SD 0.56 2) ผลการเปรียบเทียบ แรงจูงใจในการทำบุญจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพและประสบการณ์ในการเข้ามาทำบุญที่วัด พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ผลการเปรียบเทียบ การศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญ ด้านอาชีพ พบว่าแตกต่างกันซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: แรงจูงใจ; การทำบุญ; ชาวพุทธ

Abstract:

In this research, two objectives were purposely established: 1) to study the level of Buddhist motives for making merit at Wat Chonprathan Ransarit Nonthaburi province. 2) to compare Buddhist motives for making merit at Wat Chonprathan

Ransarit Nonthaburi province. This research follows the quantitative method. Data were collected by using a questionnaire from 200 samples selected by a simple Random Sampling method. The descriptive statistics namely: frequency, percentages, means, and standard deviation (SD), and inferential statistics namely: One Way ANOVA were used for data analysis.

The results show that 1) Study of Buddhist motives for making merit at Wat Chonprathan Ransarit Nonthaburi province was at a very high level (Mean=4.01, SD=0.56). 2) comparing the result of the study Buddhist motives for making merit at Wat Chonprathan Ransarit Nonthaburi province separated by sex, age, education, income, marriage status and experiences of making merit shows that it is undifferentiated. However, by separated by career shows significant different which support the hypothesis.

Keyword: Motives; Making Merit; Buddhist

บทนำ

ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกยุคทุกสมัย มีการแสวงหาสิ่งที่ทำให้ตนเองได้รับความสุข และความสบายสูงสุดซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ มนุษย์จำเป็นจะต้องสร้างกำลังใจและหาช่องทางเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมหรือการแสดงออกใดๆ ของมนุษย์จะต้องมีสาเหตุเสมอ สิ่งที่เป็นสาเหตุก็คือ แรงจูงใจหรือ ความอยาก เป็นตัวชี้นำพฤติกรรมของคนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีเป้าหมายตลอดเวลา ดังนั้น การที่เราสามารถอธิบายกลไก การเกิดพฤติกรรมและวิธีการจูงใจ ย่อมทำให้ เราสามารถจัดการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ ส่งเสริมให้ทุกคนได้ทุ่มเทความสามารถเพื่อเป็นประโยชน์ จนบรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องเกี่ยวกับ ทศนะ การจูงใจ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกประกอบด้วยเรื่อง ทศนะการจัดการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่แรงจูงใจทางสรีระและแรงจูงใจทางสังคม ประเภทที่สองคือการจัดการ ตามหลัก พฤติกรรมศาสตร์ของแรงจูงใจได้แก่ แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกการเกิดแรงจูงใจในการทำบุญ ถือ เป็นความสำคัญในการดำรงอยู่ของพุทธศาสนา เนื่องมาจากผลกระทบ จากโรคระบาด สงครามและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทำให้เศรษฐกิจฝืดเคืองและเกิดความทุกข์ แต่ชาวพุทธ ยังให้ความสำคัญกับการเข้าวัด ทำบุญบริจาคทาน กันอย่างเนืองแน่นเป็นจำนวนมาก การให้ความสำคัญในการทำบุญเหล่านี้ถึงแม้ เศรษฐกิจจะฝืดเคือง แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจ เป็นสภาวะทางจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นมาเพื่อที่จะนำทางให้บุคคลแสดงพฤติกรรมให้ได้มาซึ่งเป้าหมายเฉพาะอย่าง เพราะความเชื่อว่าบุญนำพาให้ชีวิตมีความสุข นอกจากจะเปรียบเหมือนศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธแล้ว ยังเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ของชุมชนในประเทศ วัดจึงเป็นศูนย์กลางพิธีกรรมต่างๆ ของสังคม ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่จะขาดไม่ได้ของแต่ละชุมชนนับได้ว่า วิถีชีวิตของคนไทยนั้น มีความผูกพันอยู่กับวัดอย่างเหนียวแน่นมากที่สุด ซึ่งเกิดขึ้นจาก แรงจูงใจที่ผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ว่าบุญจะส่งผลดีกับชีวิตทั้งในชาตินี้และชาติหน้า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ถึงแม้ว่าปัจจุบันพุทธศาสนิกชนบางส่วนอาจจะไม่สามารถเข้าวัดทำบุญได้บ่อยครั้ง โดยอาจจะมีโอกาสเข้าวัดเนื่องในโอกาสสำคัญทาง

พระพุทธศาสนาหรือในพิธีกรรมที่เขาต้องเกี่ยวข้องโดยตรงเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามวัด ยังถือว่าเป็น ศูนย์กลางการทำบุญของพุทธศาสนิกชนในปัจจุบัน มิได้ลดลงตามปัจจัยที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเลย

ในเรื่องแรงจูงใจ ในการทำบุญที่วัดได้มีผู้ให้ความสนใจมากมาย เช่น วัดพราหมณี (วัดหลวง พ่อปาก แดงนครนายก) ถือเป็นวัดเก่าแก่ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ห้า ปัจจุบันนี้มีอายุร้อยกว่าปีแล้ว เป็นวัดเก่าแก่ของ จังหวัดนครนายกวัดพราหมณี มีชื่อเสียง ที่รู้จักกันดี เพราะ ที่นี้มีพระประธาน ศักดิ์สิทธิ์ในพระอุโบสถ เป็นที่ เคารพนับถืออย่างกว้างขวางคือ “หลวงพ่อกปากแดง” ชาวบ้านเชื่อกัน ว่า หลวงพ่อกมีความศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่ สักการบูชากราบไหว้หลวงพ่อกปากแดงจะช่วยให้ประสบ ความสำเร็จในสิ่งที่ต้องการ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธ ที่วัด ชลประทาน รังสฤษดิ์จังหวัดนนทบุรี เพื่อต้องการทราบว่าชาวพุทธมีแรงจูงใจอะไรที่เข้ามาทำบุญที่วัด ชลประทานรังสฤษดิ์ จังหวัดนนทบุรี มีปัจจัยใดบ้าง ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการทำบุญไม่ว่าจะเป็น ปัจจัยด้านกายภาพ ด้านความเชื่อ และศรัทธา ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ ซึ่ง จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการ วางแผน การเผยแพร่หลักคำสอนของพุทธศาสนา และ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ทั้งร่างกายและ จิตใจให้ชาวพุทธ ได้เข้าใจในประเพณี วัฒนธรรมการทำบุญอย่างถูกต้อง ที่เอื้อต่อหลักธรรมคำสั่งสอนของ พระพุทธศาสนาสืบต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธ ที่วัดชลประทานรังสฤษดิ์ จังหวัด นนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธ ที่วัดชลประทานรังสฤษดิ์ จังหวัด นนทบุรีตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกำหนดวิธีการ ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ชาวพุทธที่เข้าร่วมทำบุญที่วัดชลประทาน รังสฤษดิ์จังหวัดนนทบุรีในวันอาทิตย์ สัปดาห์เมื่อเดือน ธันวาคม 2565 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2566 กลุ่มตัวอย่าง 200 คน โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้ร่วมโครงการวิจัย เพื่อที่จะตอบแบบสอบถาม ของงานวิจัยแบบเฉพาะเจาะจงดังนี้ เป็นพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาทำบุญที่วัดชลประทานรังสฤษดิ์ จังหวัดนนทบุรีในวันอาทิตย์เป็นประจำและยินดีตอบแบบสำรวจโดยสมัครใจ เป็นผู้เข้ามาทำบุญ อย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้ที่มีสุขภาพกายดีมีความพร้อมในการตอบแบบสอบถาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามซึ่งมีการตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา นั้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านโดยมี การ เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5ขึ้นไปและโดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน IOC รวมที่ 1.0 จากนั้นนำ แบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะ ใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จำนวน 30 ตัวอย่างเพื่อเป็นการทดลอง (Try out) แบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ คอลบาช

แอลฟา (Crobach'Alpha Coefficient) โดยกำหนดระดับความน่าเชื่อถือไม่น้อยกว่า 0.7 หากไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจะตัดข้อคำถามบางข้อหรือปรับข้อความให้มีภาษาและความหมายที่ชัดเจนขึ้นให้เหมาะสมต่อไป จึงได้ค่าคะแนนที่ .956

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เชิงปริมาณประกอบด้วยแบบสอบถามโดยเครื่องมือวิจัยที่ผู้วิจัยพัฒนาพร้อมที่จะลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล

3.1 การวางแผนก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลวิจัยภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

3.2 ผู้วิจัยทำหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชีวิต และความตาย เพื่อขออนุญาตเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี ในการเข้าไปเพื่อขอเก็บข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยแจ้งแก่ประชากรที่เข้ามาทำบุญที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อสอบถามข้อมูล หากไม่สามารถเขียนได้ผู้วิจัยก็จะช่วยในการเขียนให้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการอธิบายข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม การเปรียบเทียบข้อมูลการศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี โดยใช้สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่า T-test, F-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One -Way Anova) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ผู้วิจัยสรุปตามลำดับดังนี้

1. เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 72.5 และเพศชาย 55 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5

2. อายุ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 78 รองลงมาคือ 20-40ปี จำนวน 39คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 และสุดท้ายคือ อายุ ต่ำกว่า 20 ปีจำนวน 5คน คิดเป็นร้อยละ 2.5

3. การศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบระดับปริญญาตรี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32 และต่ำกว่าปริญญาตรี 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5

4. รายได้ต่อเดือน ส่วนมากมีรายได้มากกว่า 25,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 55.5 รองลงมาคือ มีรายได้ น้อยกว่า 15,000 บาท ต่อเดือนจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 23 และสุดท้ายมีรายได้ 15,000 -25,000 บาทต่อเดือน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5

5. อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างและพนักงานบริษัท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมาเป็น ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 48 คนคิดเป็นร้อยละ 24.0 มีธุรกิจส่วนตัวจำนวน 37คน คิดเป็นร้อยละ18.5 ข้าราชการบำนาญ จำนวน 21คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 เป็นแม่บ้าน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ8 อื่นๆจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 นักเรียนนิสิตนักศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ4.0 และสุดท้ายว่างงานจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

6. สถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือสถานะโสด จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 44 และ หม้ายหรือหย่าร้าง จำนวน 21คน คิดเป็นร้อยละ 10.5

7. ประสบการณ์ในการเข้ามาทำบุญที่วัด พบว่าจำนวนที่มากที่สุดคือ 6 ปีขึ้นไป จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาคือน้อยกว่า 3 ปีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 3-5 ปี จำนวน 32คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษา แรงจูงใจ ในการทำบุญ ของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(SD)

การศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม มีแรงจูงใจในการทำบุญ ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยที่ 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.564 เมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่า แรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี มีคะแนนระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ค่าเฉลี่ย 4.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.628 ด้านความเชื่อและศรัทธา ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.672 ด้านจิตวิญญาณ ค่าเฉลี่ย 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.621 ส่วนด้านสังคมค่าเฉลี่ย 3.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.798 ซึ่งมีการแปลผลว่าอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ การศึกษา แรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ โดยการ ทดสอบค่า (t-test) โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบ การศึกษาแรงจูงใจ ในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพและประสบการณ์ในการเข้ามาทำบุญที่วัด โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- Way Analysis of Variance: ANOVA) โดยภาพรวมพบว่า แรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบการศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยเปรียบเทียบรายละเอียดยความแตกต่างด้วยวิธี LSD พบว่าระดับ แรงจูงใจ ในการทำบุญของชาวพุทธ ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยการ วิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า อาชีพข้าราชการ และอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้มีอาชีพแม่บ้าน และอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว มีแรงจูงใจ ในการทำบุญ ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแรงจูงใจ ในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี” นี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

การศึกษาแรงจูงใจ ในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมีแรงจูงใจอยู่ในระดับที่มากในเกือบทุกด้าน จึงเห็นได้ว่าวัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัด

นันทบุรี ได้ทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนาได้บรรลุตามเป้าหมายที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตั้งไว้ คือเป็นการเผยแผ่เพื่อสร้างความเข้าใจในหลักธรรมเพื่อให้ประชาชน ทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในธรรมะ อันเป็นหลักการให้ทุกคนเกิดมีคุณธรรม มากขึ้นไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกันเป็นการสร้างสันติภาพแก่โลกจึงเน้นการศึกษาให้ทราบถึงประสิทธิผลก็คือความสำเร็จและผลสำเร็จที่ตามมาของการดำเนินการเผยแผ่ทางพระพุทธศาสนา ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรีที่พระเดชพระคุณพระพรหมมิ่งคลาจารย์หลวงพ่อบุญนันทะได้ริเริ่มและดำเนินการมาเป็นลำดับ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่เข้ามาทำบุญที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์นั้น เพื่อทำบุญกิริยาวัตถุให้สำเร็จสมดังความตั้งใจซึ่งประกอบไปด้วยทาน ศีล และภาวนา จึงเป็นสาเหตุให้พุทธศาสนิกชนเข้ามาทำบุญ ที่วัดนี้ กันอย่างมาก และพร้อมกันนั้นก็ได้มีการพัฒนาให้ชาวพุทธได้เข้าถึงการทำบุญกันอย่างถ่องแท้และเพื่อดำรงพุทธศาสนาให้ยั่งยืน ซึ่งจะนำเสนออภิปรายผลการศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธ ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี ตามองค์ประกอบของแรงจูงใจดังต่อไปนี้

1. การศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี ด้านกายภาพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.19 อยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าสอดคล้องกับการศึกษาของพระภิกษุ ทา และคณะ ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางในการตัดสินใจมาทำบุญให้พระที่วัด เพราะการจัดระบบต่างๆ ได้ดี การเดินทางสะดวกเย็นเย็นค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.05 มีความพร้อมของสถานที่จอดรถ มีค่าเฉลี่ย 4.07 ความพร้อมของศาลาการเปรียญค่าเฉลี่ย 4.14 สถานที่สะอาดค่าเฉลี่ย 4.32 และมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ ค่าเฉลี่ย 3.98 ห้องน้ำสะอาดค่าเฉลี่ย 4.08 มีรูปแบบการช่วยเหลือมลพิษ (ลดการใช้ธูปพล) ค่าเฉลี่ย 4.16 มาทำบุญแล้วรู้สึกปลอดภัยค่าเฉลี่ย 4.37 และที่ได้คะแนนมากที่สุดคือ สถานที่ร่มรื่น ค่าเฉลี่ย 4.54 (พระภิกษุ ทา และคณะ, 2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรสิทธิ์ เจริญพัฒน์ เรื่องการจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพของคณะสงฆ์ภาค 15 การศึกษาพบว่า การจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การจัดการตามหลักสมัยใหม่ ประกอบด้วย การวางแผน กระบวนการจัดการด้านการควบคุม การขับเคลื่อน องค์กร และ การจัดการ ตามหลักพุทธธรรม ด้าน อัมมัญญตา คือเข้าใจในหลักการระเบียบและกฎเกณฑ์ ของสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน โดย รู้จักปรับปรุงให้สอดคล้อง กับสิ่งที่ มีอยู่และสิ่งที่ เหมาะสม กับปัจจัยต่างๆ ในสถานการณ์ปัจจุบัน ภายใต้เหตุและผลอันถูกต้อง ปริสญญตา คือ การรู้จักชุมชน คือการเป็นผู้รู้จักชุมชนและสังคมนั้นๆ ว่า มีความต้องการอะไรมีความเห็นและข้อตกลงอย่างไรเมื่อทราบแล้วก็นำมาปรับปรุงให้เหมาะกับข้อปฏิบัติของวัดเพื่อทำให้เกิดความสุขและความร่วมมือจากการเข้ามาทำบุญในชุมชนนั้นอย่างแท้จริง ปุคคัลญญตา ก็คือ การรู้จักเลือกคนในการควบคุม และจัดการ ในสิ่งต่างๆ ให้รู้ รู้จักวางคนที่เหมาะสมกับความสามารถ มีคุณธรรมที่แตกต่างกันมีความประพฤติที่แตกต่างกันและรับผิดชอบหน้าที่ที่แตกต่างกันอย่างมีคุณภาพ จึงทำให้งานนั้นมีการดำเนินไปด้วยความเหมาะสม ดีงาม และเป็นไปตาม ความประสงค์ที่ตั้งเอาไว้และ มีการแก้ไขปรับปรุงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชาวพุทธที่เข้ามาทำบุญที่วัดอยู่ตลอดเวลา จึงเห็นได้ว่าแรงจูงใจด้านกายภาพ เป็นสิ่งที่ทำให้ชาวพุทธตัดสินใจเข้ามาทำบุญที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรีค่าเฉลี่ยสูงถึง 4.19 ซึ่งอยู่ในระดับมาก (วรสิทธิ์ เจริญพัฒน์, 2562)

2. การศึกษาแรงจูงใจของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี ด้านความเชื่อและศรัทธา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.07 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูพิมลธรรมมารณ์ และพระครูสุธีศัมภีร์ญาณ (2563) รูปแบบและคุณค่าพิธีกรรมการบูชาในประเพณีการทำบุญพระธาตุนาดูน จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ทรงคุณธรรม เช่นพระพุทธรูปเจ้า พระสงฆ์ เป็นแหล่งรวมศรัทธา เช่นศรัทธาต่อหลวงพ่อบุญานันท์ค่าเฉลี่ย 4.48 และพระธรรมวินัยอันเป็นที่ทรงคุณค่าต่อชีวิต เป็นการบูชาที่แสดงออกถึงความศรัทธา ในสิ่งที่ตนเคารพนับถือ การแสดงออกอาจจะด้วยการ ปฏิบัติบูชาหรืออามิสบูชา ซึ่งพิธีกรรมเหล่านั้นเกิดขึ้นจากความ เชื่อและความศรัทธา (พระครูพิมลธรรมมารณ์ และพระครูสุธีศัมภีร์ญาณ, 2563) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูกาญจนกิจจารักษ์ (บัณฑิต บุญอาจ) ได้ศึกษาวิเคราะห์การพัฒนามนุษย์สู่ความเป็นเทวดา ตามหลักบุญกิริยาวัตถุ ผลการศึกษาพบว่า การให้ทานด้วยความเลื่อมใสด้วยใจที่เบิกบาน สรรพกาย วาจา ราคาสีล เจริญจิตภาวนาระลึกถึงผู้มีพระคุณและทำบุญด้วยใจที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา จะพัฒนามนุษย์สู่ความเป็นเทวดาได้จะเกิดผลทั้งในโลกนี้และโลกหน้าซึ่งหากได้ปฏิบัติแล้วเชื่อว่าชีวิตจะดีสมดังที่ทุกคนปรารถนาซึ่งทำให้แรงจูงใจในด้านความเชื่อและศรัทธามีค่าเฉลี่ยด้านความเชื่อและศรัทธาสูงถึง 4.07 ซึ่งอยู่ในระดับมาก (พระครูกาญจนกิจจารักษ์ (บัณฑิต บุญอาจ), 2564)

3. การศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี ด้านสังคม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.49 แปรผลได้ในระดับปานกลาง หากจะแปรผลจากการตอบแบบสอบถามจะพบว่าวัดเป็นศูนย์รวมด้านจิตใจของสังคมไทยเป็นศูนย์รวมของความศรัทธาของชาวพุทธเพื่อให้ประเพณีปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม แต่เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจและปัญหาทางอาชญากรรมต่างๆ ทำให้คนเรามีคุณธรรมน้อยลงรวมถึงการไว้วางใจซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา จันเรือน และคณะ ที่ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการมาเยือนวัดสำคัญในจังหวัดลำปางและองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยววัด ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยววัดในจังหวัดลำปาง ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า จากปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ทำให้นำไปสู่การขัดแย้งของสังคมมากขึ้น ชาวพุทธจะเข้าวัดทำกิจกรรมน้อยลง จะเข้าเฉพาะมีกิจกรรมทางพุทธศาสนาเท่านั้น สิ่งที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเข้ามาทำบุญที่วัดพบว่าตนเองคนเดียวที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจยืนยันด้วยค่าเฉลี่ยการตอบแบบสอบถามว่า ท่านมาทำบุญแล้วมีความสุขกับบุญธรรมที่สนใจในเรื่องเดียวกันอยู่ที่ 4.03 รองลงมาคือมาทำบุญเพราะครอบครัว ค่าเฉลี่ย อยู่ที่ 3.52 และยังพบว่าแรงจูงใจด้านสังคมของชาวพุทธที่มาทำบุญที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรีเป็นการมาทำบุญเพื่อเป็นการทำทานมากกว่าบำเพ็ญบุญกิริยา (จินตนา จันเรือน และคณะ, 2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของเทียมจิตร พวงสมจิตร ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นัยความหมายของบุญในพระพุทธศาสนาและปรากฏการณ์ทางสังคม ผลการศึกษาพบว่า มีการมุ่งเน้นในการทำบุญด้วยวิธีการทำทาน มากกว่าบำเพ็ญบุญกิริยาให้ถึงพร้อมทั้งสามประการคือ ทาน ศีลและภาวนา เชื่อว่าอานิสงส์ของทานและศีลทำให้ความสุขความสำเร็จและสมบัติต่างๆ เช่นสวรรค์สมบัติอีกทั้งยังพบว่าการตั้งเจตนาในการทำบุญ เพื่อหวังในความสุขความสำเร็จและสมบัติต่างๆ ในชาตินี้ จึงสื่อความหมายได้ว่าการทำบุญในปัจจุบัน เป็นการเพิ่มในภพชาติกิเลสตัณหาและอุปทานมากกว่าการสละออกในสิ่งต่างๆเหล่านั้น ซึ่งมีผลกับทางด้านสังคม จึงจำเป็นต้องสอดแทรกหลักธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อให้เข้าใจในการทำบุญที่ถูกวิธี ยืนยันโดยค่าเฉลี่ยท่านได้ร่วมกิจกรรมทางศาสนา ค่าเฉลี่ย 3.76 ท่านรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของ

สังคม ค่าเฉลี่ย 3.65 ท่านมาทำบุญทำให้รู้สึกมีเพื่อนค่าเฉลี่ย ปานกลางที่ 3.25 ท่านได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.06 ท่านได้เป็นจิตอาสาช่วยเหลือกิจกรรมของวัดค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ปานกลาง 2.93 และท่านได้สนทนารธรรมกับพระสงฆ์ ค่าเฉลี่ยปานกลาง 2.98 สรุปได้ว่าการมีการพูดคุยกับพระสงฆ์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัดและผู้ที่มาทำบุญร่วมกันเป็นสิ่งที่ควรเพิ่มเติม นอกเหนือจากการทำบุญ เพื่อให้ชาวพุทธได้รู้สึกมีส่วนร่วมในกิจกรรมเมื่อมีโอกาสและเพื่อเพิ่มพูน ด้านปัญญาในการเรียนรู้ถึงการทำบุญที่ถูกต้องจากพระสงฆ์ต่อไป (เทียมจิตร พวงสมจิตร, 2564)

4. การศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี ด้านจิตวิญญาณ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.29 อยู่ในระดับมาก ทำให้ทราบว่าแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธ ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี ว่าการได้มาทำบุญมีผลกับจิตใจมาก สอดคล้องกับงานของ พระครูสุวรรณ สีทาด (วีระสิทธิ์ มหาวิโร) และพระมหาวิโรจน์คุตตวิโร ที่ได้ศึกษาเรื่องความสุขของผู้ให้และผู้รับในพระพุทธศาสนาโดยกล่าวว่าพระพุทธเจ้าทรงแสดงหลักความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้ให้และผู้รับไว้อย่างเป็นระบบ ทั้งผู้ให้และผู้รับต้องเป็นผู้มีศีล มีคุณธรรมความดี การได้มาทำบุญคือการได้ช่วยเหลือสังคมจัดความตระหนี่ ความเห็นแก่ตัว ได้มีความสุขได้บำรุงพระพุทธศาสนา ตอบแทนบุญคุณและสงเคราะห์ เพื่อนมนุษย์ทั้งที่ยังอยู่ในโลกนี้และที่จากไปแล้ว ความสุข ของการเป็นผู้ให้และผู้รับในพระพุทธศาสนากล่าวว่า ต้องมีคุณสมบัติ องค์ 3 คือ เป็นผู้ปราศจาก โลภะ โทสะ โมหะ เป็นสิ่งที่สำคัญต่อความสุขในการเป็นผู้ให้และผู้รับ ที่เชื่อมความสัมพันธ์ ความสุขเข้ากับชีวิต ร่างกายจิตใจและจิตวิญญาณ ซึ่ง ส่งผลต่อการดำรงชีวิตให้อยู่เย็นเป็นสุข ยืนยันได้จากการตอบ แบบสอบถาม ท่านได้บ่มเพาะขัดเกลาจิตใจ ค่าเฉลี่ย 4.30 ท่านได้สวดมนต์เจริญจิตภาวนา 4.18 ท่านได้ทำจิตใจให้สงบ ค่าเฉลี่ย 4.29 ท่านได้ผ่อนคลายความเครียด ค่าเฉลี่ย 4.32 ท่านได้ทำบุญให้กับ บุคคลอื่นเป็นที่รักค่าเฉลี่ย 4.31 ท่านได้ปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ค่าเฉลี่ย 4.30 ท่านได้ อุปถัมภ์พระศาสนา ค่าเฉลี่ย 4.23 ตามลำดับจะเห็นได้ว่าแรงจูงใจ ในการทำบุญ ของชาวพุทธ ที่วัด ชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับ มาก (พระครูสุวรรณ สีทาด (วีระ สิทธิ์ มหาวิโร) และพระมหาวิโรจน์คุตตวิโร, 2565)

อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัย เปรียบเทียบ การศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญของชาว พุทธ ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบ การศึกษาแรงจูงใจ ในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน สถานภาพและประสบการณ์ในการ เข้ามาทำบุญที่วัด โดยภาพรวม พบว่า การศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญ ของชาวพุทธที่วัดชลประทาน รังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่าแรงจูงใจในการ ทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมากเกือบทั้งหมด สอดคล้อง กับงานวิจัยของ พระครูปลัดกิตติวัฒน์ (เมธวัจน์ สีลภูโต) ที่ได้ศึกษาเรื่องวิธีการสร้างแรงจูงใจในการ ทำบุญตามหลักบุญกิริยาวัตถุของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า แรงจูงใจ ในการเข้ามาทำบุญที่วัดนั้นคือการที่วัดสามารถจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมถึงความต้องการของชาวพุทธ เช่นกิจกรรมในการตักบาตร ทำบุญ ทำทานรักษาศีล ได้ฝึกสมาธิซึ่งสามารถครอบคลุมในทุกด้าน และ ยังสามารถจัดสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะกับการทำบุญซึ่งแม้จะแตกต่างกันเรื่องเพศ อายุ การศึกษาและรายได้ แต่ทุกคนก็มุ่งที่จะเข้ามาทำบุญที่วัดเพราะเหตุดังที่กล่าวมาแล้ว รวมทั้งความ

เชื่อและศรัทธาซึ่งก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน (พระครูปลัดกิตติวัฒน์ (เมธวัจน์ สีลภูโต), 2560) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระชลญาณมุนี (สมโภช ธมฺมโกโช) และสรวิชัย วงษ์สะอาด ศึกษาเรื่องพระพุทธศาสนากับความเชื่อ ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อของชาวพุทธแสดงออกมา จากพฤติกรรมต่างๆในการดำเนินชีวิต เชื่อเรื่องอนิจจัง บาป-บุญ และการเวียนว่ายตายเกิด เชื่อในกรรมลิขิตดังนั้น คนไทยในสังคมปัจจุบัน ยังต้องการศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจอยู่มากตราบดีที่ยังไม่มีความมั่นใจในชีวิต ความเชื่อความศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อกำหนดกรอบของชีวิต ตามหลักธรรม ในพุทธธรรม เรื่องศีลสมาธิและปัญญาซึ่งวัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี สามารถตอบโจทย์ของแรงงูใจในการเข้ามาทำบุญของชาวพุทธในข้อนี้ได้ (พระชลญาณมุนี (สมโภช ธมฺมโกโช) และสรวิชัย วงษ์สะอาด, 2563)

ผลการเปรียบเทียบ การศึกษา แรงงูใจ ในการทำบุญ ของชาวพุทธ ที่วัด ชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรีจำแนกตามอาชีพ พบว่าแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าแรงงูใจในการเข้ามาทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรีแตกต่างกันด้านอาชีพนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเพียรธาร ผลิพิช ได้ศึกษาแรงงูใจในการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรีกล่าวว่า ความพอใจเกิดจากความต้องการของแต่ละคนที่ไม่เหมือนกันเช่น เวลาว่าง การต้องการการยอมรับต่อครอบครัวและสังคม ต้องการความปลอดภัยด้านสังคม ด้านร่างกายและความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา ความต้องการนี้ทำให้นักท่องเที่ยวหลีกเลี่ยงหนีจากความวุ่นวายในหน้าที่การงานมาพักผ่อนและได้ทำในสิ่งที่ต้องการ ขึ้นอยู่กับโอกาสและเวลาที่ย่านวยให้ ซึ่งทำให้ทราบถึงระดับความแตกต่างของแรงงูใจของชาวพุทธ ที่เข้ามาทำบุญที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรีว่าอาชีพที่แตกต่างกันมีแรงงูใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรีที่แตกต่างกัน (เพียรธาร ผลิพิช, 2563)

องค์ความรู้ใหม่

ผลจากการศึกษาแรงงูใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี ทำได้องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยดังนี้ พฤติกรรมการทำบุญของชาวพุทธที่มาประกอบกิจกรรมบุญในวัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรีนั้น มีแรงงูใจสำคัญอยู่ 4 ประการได้แก่ 1) ด้านกายภาพ คือการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ให้มีความสบายต่อผู้สูงอายุเป็นสำคัญ 2) ด้านความเชื่อและศรัทธา คือ การเชื่อว่าการสั่งสมบุญนำสุขมาให้และศรัทธาเชื่อมั่นในวัตรปฏิบัติของหลวงพ่อบุญานันทะและสงฆ์ภายในวัด ว่าเป็นเนื้อนาบุญ 3) ด้านจิตวิญญาณ คือ แรงขับภายในใจของทุกคนที่หวังอยากจะได้เต็มความสมบูรณ์ของชีวิต ทำให้รู้สึกอึดใจในการทำบุญ 4) ด้านสังคม การมาร่วมกิจกรรมภายในวัดทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทั้ง 4 ประการถือเป็นแรงงูใจเชิงบวกที่ทำให้ชาวพุทธมีพฤติกรรมการทำบุญ เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตวิถีพุทธ อันเป็นเส้นทางแห่งการสร้างบารมีและบำเพ็ญตน และเป็นการดำรงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนาให้คงอยู่คู่สังคมไทยตลอดไป

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้พบว่า ชาวพุทธที่มาทำบุญในวัดชลประทานรังสฤษฎ์มีแรงจูงใจในระดับมาก และปัจจัยส่วนบุคคล ผลการเปรียบเทียบพบว่า แทบจะไม่แตกต่างกันเลย นั่นแสดงว่า แรงจูงใจในการทำบุญนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพและประสบการณ์ในการทำบุญ แต่ทุกคนล้วนมีแรงจูงใจในการทำบุญ ตามความเชื่อ ตามกำลัง และหวังอยากเติมเต็มชีวิตให้มีความบริสุทธิ์ ตามแนวทางวิถีพุทธ ซึ่งจากผลการศึกษา สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ สามารถที่จะสร้างแรงจูงใจให้ชาวพุทธมาทำบุญและตอบสนองความต้องการทางใจของชาวพุทธได้

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแรงจูงใจ ในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี จากข้อค้นพบ ในการวิจัยผู้วิจัยจึงเสนอแนะแนวทาง เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติ

1. จากผลการศึกษาพบว่า การศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธ ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.49 จึงขอเสนอให้ทางวัดจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้ที่เข้ามาทำบุญได้มีส่วนร่วม กับ ญาติธรรมที่ได้เข้ามาทำบุญร่วมกันมากขึ้น อาจจัดให้มีการเทศน์แบบ มีคำถาม คำตอบที่สนุกสนานชวนให้ติดตามเป็นต้น เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่าง ชาวพุทธที่เข้ามาทำบุญและกับพระสงฆ์มากยิ่งขึ้น

2. จากผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการพบปะกับพระสงฆ์น้อยจึงเห็นสมควรจัดให้มีกิจกรรมสนทนาธรรมกับพระสงฆ์ มีการสนทนาธรรมบ้างในช่วงที่อุบาสก อุบาสิกา มาทำบุญ ถวายสังฆทานสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการทำบุญ ของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรีในส่วนที่เป็นจิตอาสาเพื่อช่วยกิจกรรมของวัดอยู่ใน ระดับปานกลาง จึงอยากนำเสนอให้องค์กรหรือหน่วยราชการของรัฐ เช่นโรงเรียน หรือ ส่วนราชการที่อยู่ใกล้วัดได้มีส่วนร่วมในการเข้ามา เป็นจิตอาสาเพื่อที่จะได้ช่วยกิจกรรมของวัดและเพื่อส่งเสริมในด้านสังคม ให้ได้มีส่วนร่วมในการได้รับข้อมูลข่าวสารของชุมชนในกิจกรรมนี้ และเพื่อเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างญาติธรรม เป็นการได้ศึกษาธรรมะจากพระสงฆ์โดยตรง และช่วยในการอุปถัมภ์พระศาสนาให้ยั่งยืนถาวรต่อไป

2. จากผลการศึกษาแรงจูงใจในการทำบุญของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ ในด้านต่างๆอยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงอยากให้ ผู้บริหารของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ ได้รักษา มาตรฐานและ ความมีระเบียบในส่วนต่างๆ เหล่านี้ไว้ให้มั่นคงรวมทั้งปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น ในด้านต่างๆ เพื่อที่จะได้เป็นศูนย์กลาง ของพุทธศาสนา ในจังหวัดนนทบุรีและเป็นแบบอย่างให้กับวัดอื่นๆ สืบต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเจาะลึกรายละเอียดของแรงจูงใจในการเข้ามาทำบุญ ของชาวพุทธที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี จะเป็นคุณประโยชน์ แก่ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรีโดยตรงและเพื่อเป็นแนวทางในการ ศึกษาของ วัดอื่นต่อไป
2. ควรมีการศึกษาเชิงทดลองโดยการสร้างโปรแกรม เพื่อเปรียบเทียบ ในด้านต่างๆ ให้ละเอียด ต่อไป
3. ควรมีการศึกษา เปรียบเทียบ กับวัดอื่นเพื่อถอดบทเรียนและสร้างชุดความรู้จะนำไปสู่การพัฒนา วัด ชลประทานรังสฤษฎ์จังหวัดนนทบุรี ให้เจริญรุ่งเรืองถาวรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา จันท์เรือนและคณะ. (2565). ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจทำบุญของพุทธศาสนิกชน ในจังหวัดลำปาง. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 8(8): 82-88.
- เทียมจิตร พ่วงสมจิต. (2564). นัยความหมายของบุญในพระพุทธศาสนาและปรากฏการณ์ทางสังคม. *วารสารไทยคดีศึกษา*, 18(2):7-23.
- พระกฤษฎา หากัน และคณะ. (2565). แนวทางการตัดสินใจทำบุญ ไหว้พระที่วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) กรุงเทพมหานคร. *การพัฒนาสังคม*, (7)(2): 324-339.
- พระครูภาวนกิจจารักษ์ (บัญฑิต บุญอาจ). (2564). การศึกษาวิเคราะห์การพัฒนามนุษย์สู่ความเป็นเทวดาตามหลักบุญกิริยาวัตถุ .*วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูปลัดกิตติวัฒน์ (เมธาวัจน์สีลภูโต). (2560). การปฏิบัติบุญกิริยาวัตถุของพุทธศาสนิกชน: ศึกษาเฉพาะกรณีพุทธศาสนิกชนวัดบางนาคอก. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูพิมพ์ลธรรมภรณ์และพระครูสุธีศัมภีร์ญาณ. (2563). รูปแบบและคุณค่าพิธีกรรมการบูชาในประเพณีการทำบุญ พระธาตุนาตุน จังหวัดมหาสารคาม. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, (5)(2): 34-51.
- พระครูสุวรรณ สิทธาดา (วีรสิทธิ์ มหาวิโร) และพระมหาวีโรจน์คุตติโร. (2565). การศึกษาความสุขของการเป็นผู้ให้และผู้รับในพระพุทธศาสนา. *บาฬีศึกษาพุทธโฆสปริทรรศน์*, (8)(2): 73-88.
- พระชลญาณมุนี (สมโภชน์ม.มโกชโช) และสรวิชัย วงษ์สะอาด. (2563). พระพุทธศาสนากับความเชื่อ. *บาลีศึกษาพุทธโฆสปริทรรศน์*, (6)(2): 1-16.
- เพียรธาร ผลิพืช. (2563). การศึกษาแรงจูงใจ ในการท่องเที่ยว และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะเกร็ดจังหวัดนนทบุรี. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

